

TEATRUL GERMAN DE STAT TIMISOARA DEUTSCHES STAATSTHEATER TIMESWAR
1987 - 1988

LUCRARE DE STUDIO STUDIOARBEIT

IDA JARCEK - GAZA

IN

IUBIRA POARTA
UN NOU NUME
de

DIE LIEBE HAT
EINEN NEUEN NAMEN
von

~~Regie: - Regie:~~

~~Director: - Musik:~~

↑ Ida Jarcsek-Gaza
Candina Bleier ↓

~~Christoph Schindler~~
CANDINA BLEIER

CHRISTINE BRUCKNER

~~Scenografie: - Ausstattung:~~

~~Luxuri: - Beleuchtung:~~

Traian Zsufirescu

Hans Kuhn
Nihel Buzetu

Handwritten scribble

~~Seal~~
Seal

~~Detus~~
Data

~~Zeit~~
Dre

Programheft

253

TEATRUL GERMAN DE STAT TIMISOARA DEUTSCHES STAATSTHEATER TIMISOARA

1987 - 1988

LUCRARE DE STUDIO

STUDIARBEIT

IDA JAROSSEK - GAZA

IN

IUBIREA POARTA
UN NOU NUME
de

DIE LIEBE HAT
EINEN NEUEN NAMEN
von

~~Regie: - Regie:~~

~~Musica: - Musik:~~

↑ Ida Jarossek-Gaza ↓
Ondine Bleier

~~Gerhard Schibinger~~
ONDINE BLEIER

CHRISTINE BRÜCKNER

~~Scenografie: - Ausstattung:~~

~~Lumini: - Beleuchtung:~~

Treien Zecfirescu

Hans Kuhn
Wihel Buzatu

~~Seel~~	~~Detun~~	~~Zeit~~
Sele	Dete	ere

Forum

TEATRUL GERMAN DE STAT
TIMIȘOARA

DEUTSCHES STAATSTHEATER
TEMESWAR

1987 - 1988

LUCRARE DE STUDIO

STUDIOARBEIT

IDA JARCSEK-GAZA

IN

IUBIREA
POARTĂ
UN NOU
NUME

DIE LIEBE
HAT
EINEN NEUEN
NAMEN

de - von

CHRISTINE BRÜCKNER

Regia: - Regie:
ONDINE BLEIER
IDA JARCSEK-GAZA

Scenografia: - Ausstattung
TRAIAN ZAMFIRESCU

Muzica: - Musik:
ONDINE BLEIER

Lumini: - Beleuchtung:
HANS KUHN
MIHAI BUZATU

Tinjirea tubirii după un nou nume

Textul dramatic al autoarei Christine Brückner este, în cheie gnostică, o Psihologie, și o Morală - și, fuzionate estetic perfect, o Tragedie și o Comedie deopotrivă. Titlul (posibil interpretabil și ca denunț, dezvăluire ori descifrare) „Vorbe nerostite ale unor femei neînfrinate“ („Ungehaltene Reden ungehaltener Frauen“) este el însuși un complex semiotic de sine stătător în virtutea cărui noțiunea de „ungehalten“ poartă sensul de neînfrinat dar și de neîntimplat, de întimplare neînfrinată și de înfrinare neîntimplată. Jocul subtil și afurisit de nuanțe se desfășoară în spațiul irealității magice, imperios necesare ca ritual spectacular pentru revelația Ideii spre împreunarea cu cel al tensiunii ca stare de conștiință care impune aceleași Idei, să se exprime liber, dezlănțuit, „ungehalten“.

Spektacolul devenit din text definește iubirea ca purtând un nume nou, cel de conștientizare a emoției de lume, de om, de sens etern ori efemer; dragostea pentru absolut și transcendent izbuenește din tulburarea ori angoasa față de cel mai mic semn - și numele ei nou, subliniat prin rațiune, proiectează acest semn într-un spațiu suprasensibil. Încercând a comprima toate nuanțele și ambiguitățile impuse spectral de autoare într-un stil el însuși dramatic pentru conștiința contemporană, ideea spectacolului este iubirea, iar starea acestuia - de asemenea iubirea. Numele nou al acesteia este de dialog, raport rațional între entități extreme: sublimul și practicul, sacral și profanul, spiritualul și materialul, impulsul și vidul, Femeia și Bărbatul - emisferele platonice.

Cele 5 femei, personalități istorice proiectate prin filtrul conștiinței estetice în spațiul eposului cultural al umanității, se dezvăluie, se descifrează, la un moment dat, spectacular, impotent și fantastic, propunându-se spre explicare, elizate de confruntarea cu sinele, disimulând un monolog pe tema apropielii bărbat, entitate gemă care le determină condiția și individualitatea. Eternul feminin se cristalizează în cadrul sistemului, care este cuplul, și devine identitate care vorbește în numele genului, al speciei și al vieții.

Spektacolul nu a preluat textul, acceptând propunerea celor 5 femei - personalități pentru insolitul exhibării lor, explorându-le livresc și pedant, sau semnificația lor pentru a marca tendențios momente de virf ale istoriei emancipării femeii, ci pentru a infățișa și analiza ipostaze ale Femeii sau ale unei femei oarecare, ale fiecărei femei, de la datul intrinsec al condiției ei de matrice a vieții și până la dobândirea conștiinței absolute de lume, evoluind de-a lungul epopelii unei vieți.

În fiecare ipostază coexistă revolta și sacrificiul, îndoiala sfidătoare și soluția eliberatoare, zbuciumul interior de purificare, resemnarea amară și

senina împicare, sensibilitatea ca încălețură aproape maladiivă și înțelepciunea gravă, solemă, Femeia ca om, omul ca Femeie cu nuanțele amestecate de angelic și diabolic, femeia în general și fiecare femeie, spectatoare sau personaj, este un sens universal major.

Spectacolul, prin elementele cu care interpreta compune și recompune, intrupându-se și substituindu-se, cere dreptul înțeles ca datorie de a sensibiliza conștiința contemporană contaminată de melancolia iubirii pierdute a lumii.

Fiecare personaj, ipostază și fațetă a femeii, se zbuciumă și se împlineste numai în cadrul cuplului, acuzând și revoltându-se, se dăruiește jurății sale și în același timp se confruntă cu sine.

Clitemnestra, regală, soție a atridului Agamemnon, este femeia cea perfidă și ipocrită egolatră, senzualitatea brutală, atavică, grea și somptuoasă, cu temperament sucumb, compromisă într-un scenariu - context, în care legile morale ale progresului sînt războiul, tabu-ul familiei, statul-cetate, călătoria de cucerire. Discursul-dialog al Clitemnestrei sub imperiul retorice al întrebării: „Ești fericită acum?” la oafatul regelui Micenei, este momentul psihanalizei. Devenită regină prin preluarea însemnelor puterii lui Agamemnon și dorind să se scuture de coșmarul dedublării, se lasă condusă pe linia unei tactici de vendetă, Confruntându-se cu spectrul lui Agamemnon, ea descoperă mobilul principal al răzburării și suprimării: s-a simțit depersonalizată și a rîvnit statutul de dictator. Devenind ea însăși, Agamemnon și căutînd justificări morale, se rătăcește în labirintul conștiinței, care încearcă să stabilească un raport logic între cauză și efect, funcție și rol, impuls interior autentic sau impus. Ucîndu-l pe Agamemnon, nu s-a împlinit nici etosul pedepsei, nici patosul răzburării ei un act de uzurpare politică. Clitemnestra este un complex viu între extrema atavismului și cea a machiavelismului politic, care vorbesc prin nuanțe nesfîrșite, în atitudinea ei histrionică, neîmpăcată și nefericită. În finalul jocului ei de-a justiția immanentă, întrebîndu-și sarcastic victima, dacă este fericită, și, identifiloată cu aceasta, răspunde, autoanulîndu-se.

O altă ipostază a Femeii este Rosa Luxemburg a anilor 70, în momentul discursului ei „cătore pereții închisorii femeia, zguduită de răul lumii, devenită conștiință justiciară și instrument de șoc, imposibil de a fi convertită practic în sistemul politic al lumii capitalului. Politicul, definit de ea ca stare rezultată din acumularea de raporturi inegale, inechitabile, de opri-mare, teroare, exploatare, o torturează pe ea ca o situație inerentă, inexorabilă, nejustificabilă, dincolo de bine și de rău, uriașă, sufocantă. Ea și-a asumat condiția unui instrument de șoc, exploatat de Marele Mecanism care izolează fenomenul de revoltă, pentru a-l anula. În izolare, simțîndu-se doar vag victimă, ea se autorecluzionează detașîndu-se de complexe condiției ei de femeie, pe care le simte ca poluante ale atitudinii ei radicale și responsabilității asumate

față de lumea întreagă: copilul, soțul; încearcă să se dezleagă de ei, pentru a-și salva integritatea de mistonară izbăvitoare. Personajul suferă, pentru că nu este înțeles în tendința lui de revoltă, minie și milă absolută. Se simte exploatat și judecat ca rotită în mecanism, „criminalitatea” sa este exploatată după legi morale meschiate și perimate. Femeia, eroină justițiară, demască criza valorilor, pedanteria, lincezeala pentru întreaga lume, ca o autentică martiră, și-și autoacuză mijloacele imperfecte. Onorabilitatea și ipocrizia burgheză o exasperează, de asemenea evadarea intelectualilor în cochetăria cu contemplația sterilă; se dorește intransigentă într-o utopia dreptății.

Ipostaza compromisului înțelept în numele armoniei este Katharina Luther în momentul dialogului ei imaginar cu reformatorul spiritual. Katharina pledează pentru ordine și frumusețe simplă, eliberată de dogme, pentru spiritualitatea dăruirii și devotamentului, natură și etern omenesc, situându-se, ca o zeiță ouminte, fără patos și poză, între mărunț și sacru, propunându-i tezistului Luther spre lectură, marea carte a armoniei cosmice. Katharina își consacră ora ei obișnuită de meditație nu unei polemici academice cu soțul ei, devenit în sens spiritual fiul ei, ci oblojirii lui subțestă. Înfăcășarea determinată de contemplațiile ei o echilibrează cu toleranța blajină față de micile imperfecțiuni ale creației, cenzurând un sentiment prin celălalt. Responsabilitatea și devotamentul ei uriaș se convertesc în moneda accesibilă a armonizării practice.

Cuvântarea Laurei, bolnavă de etumă, către „fugarul Petrarca”, dezvăluie o ipostază problemă a femeii. În pofida legii fireșcului, vizând platra filozofală a frumuseții pure, conștiințe artistică a Bărbatului, reduce femeia la dimensiunea de subiect, inspirator al unui fapt de creație. Conștiința de imensa mascaradă, în care a fost angrenată, plângând deșertăciunea vieții ei, Laura acuză abuzul, de care pseudocreatorul ei s-a făcut vinovat, inscenând un spectacol perfid ca exercițiu de estetism amoral. Dona Laura a fost frustrată de identitatea ei și expusă imaginației averse a contemporanilor, care pretindeau înțelegerea consecventă a unui ideal estetic și emoțional. Laura acuză imensa vanitate a poetului de a inscena purgatoriul ei, ca pe un spectacol de consum. Dimensiunea tragică a eroinei este dată de dureroasa căutare a sinelui și sensului. Împioarea dezechilibrului lumii cu mijloace firești o propune în stăna Megara, femeia trecută prin experiența Clitemnestra, Militanta Katharina, Laura - cu nuanța unui apel - avertisment, înlocuind în discursul ei ideea necesității unui consens, pentru ca momentele anterioare să nu se mai repete. Polemica ei abilă cu Lysistrate desființează teoria dictaturii Femeii revoltate și se împlinește ca pledoarie pentru luciditate, măsură și armonie, care împreună dau iubirii aoul, dreptul ei nume.

ONDINE BLEIER